

แนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่
เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช*
GUIDELINES FOR LEARNING MANAGEMENT IN NEW NORMAL
TO IMPROVE LEARNERS' QUALITY OF NAKHON SI THAMMARAT
ARTS AND CRAFTS COLLEGE

กำพล โพธิ์ถาวร

Kampol Pothawon

พระมหาสุพจน์ สุ่มะโช

Phramaha Supot Sumato

มะลิวัลย์ โยธารักษ์

Maliwan Yotharak

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nakhon Si Thammarat Campus, Thailand

E-mail: hs8loc@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ 2) ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษาสภาพ 15 คน สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาแนวทาง 3 คน และสนทนากลุ่มผู้ทรงวุฒิ 9 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ มีรูปแบบ 2 รูปแบบ คือรูปแบบ On Site และรูปแบบ Online มีสภาพการดำเนินงาน คือ วิทยาลัยมีการจัดความพร้อมในการดูแลผู้เรียน และมีมาตรการป้องกันตามการประกาศกระทรวงสาธารณสุข และ ศบค. โดยมีแผนเผชิญเหตุ และห้องกักตัวสำหรับผู้ติดเชื้อ มีเครื่องวัดอุณหภูมิ มีแอลกอฮอล์ มีการเว้นระยะห่าง
2. แนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ ในรูปแบบ On Site และรูปแบบ Online โดยการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้านคือ 1) ด้าน

* Received 1 December 2022; Revised 20 January 2023; Accepted 31 January 2023

คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะ และ 4) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ

3. ผลการนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ มีกรอบแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ 2 รูปแบบ คือ 1) รูปแบบ On Site 2) รูปแบบ Online โดยมีองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์จัดการเรียนรู้มีความเห็นพ้องได้ข้อสรุปว่า ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และมีความเป็นประโยชน์

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้, ยุคฐานวิถีชีวิตใหม่, คุณภาพผู้เรียน

ABSTRACT

This study aimed to 1) study the condition of learning management in the New Normal, 2) study guidelines for learning management in the new normal for learners' quality improvement, and 3) present guidelines for learning management in the new normal for learners' quality improvement. This research was qualitative. The data were collected through in-depth interviews with 15 people, three for in-depth interviews to study the guidelines and nine for focus group discussion. A research tool was the interview. Data were collected through interviews and focus group discussions.

The research showed that:

1. The condition of learning management in the new normal had two forms: On-Site and Online. The operational conditions were as follows: the college provided the readiness to care for the learners. It also offered preventive measures under the announcement of the Ministry of Public Health and the Center for Centre for COVID-19 Situation Administration. The college had a contingency plan, quarantine rooms for infected students, thermometers, alcohol gel, and social distancing.

2. Guidelines for learning management in the new normal for On-Site and Online learning to improve the quality of vocational learners included four components: 1) Morality, Ethics, and desirable characteristics, 2) Knowledge, 3) Skills, and 4) Capability application and responsibility.

3. Presentation of learning management in the new normal resulted in two forms: 1) On-site and 2) Online, with components in four aspects. The experts with learning management experiences agreed to summarize that the guidelines were possible, suitable, and beneficial.

Keywords: Learning management, The New Normal, Learners' quality

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของอาชีวศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ประกาศ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2562 เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2562 และ เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ พ.ศ. 2562 ได้ กำหนดเป้าหมายการจัดการอาชีวศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับคุณวุฒิประเภทวิชาและสาขาวิชา มีคุณภาพอย่างน้อย 4 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ ด้านทักษะและด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ พร้อมทั้งกำหนดให้การ พัฒนาหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตร ฐานสมรรถนะการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนา คุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาในแต่ละระดับคุณวุฒิ ต้องเป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐาน อาชีพ หรือตามความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562)

การจัดการเรียนรู้แนวคิดการจัดการศึกษา (Conceptual Design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของ สังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs 2030) ประเด็นภายในประเทศ (Local Issues) โดยนำยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategy) มาเป็นกรอบความคิดสำคัญในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ จากแนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2569 จึงได้กำหนด วิสัยทัศน์ (Vision) ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิต อย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของ โลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการ จัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะ ทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคม แห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดัก ประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การจัดการเรียนการสอนยุคใหม่ ด้วยการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน ทั้งครูและนักเรียนต้องพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เป็นบุคคลแห่งศตวรรษที่ 21 ครูจำเป็นต้องมีนวัตกรรมทางการศึกษา มีทักษะการสอนที่ทันสมัย มีเทคนิคการสอนสมัยใหม่ ตลอดจนทัศนคติของตนเองต่อการเรียนการสอนในยุคดิจิทัลที่สามารถตอบสนองผู้เรียนที่แตกต่างและหลากหลาย ยิ่งในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงเป็นบททดสอบของความจำเป็นครั้งใหญ่ในการบริหารจัดการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ให้ สอดคล้องกับความปกติใหม่ที่เกิดขึ้น การจัดการศึกษาแบบ Home School จะต้องมีความเข้มข้นขึ้น บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครองจึงมีความสำคัญมากขึ้น โดยพ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องเป็นเสมือนผู้ช่วยครู ที่ต้องทำงานร่วมกับครูในการดูแลการศึกษาของเด็ก ซึ่งทุกฝ่ายต้องช่วยกันและกัน ประเทศไทยมีการจัดการศึกษาในรูปแบบทางไกล โดยมีการสอนแบบส่งสัญญาณผ่านทีวีดิจิทัล กับส่งสัญญาณผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่สามารถเรียนย้อนหลังได้ จัดการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยการเรียนการสอนมีการเรียนผ่านระบบอินเทอร์เน็ต สื่อออนไลน์ โซเชียลมีเดีย โปรแกรมต่าง ๆ มากมายทำให้สะดวกและเชื่อมโยงการศึกษาถึงตัวเด็กได้ง่ายมากขึ้น นอกจากเรียนตามหลักสูตรการเรียนการสอนแล้ว ต้องมีการจัดกิจกรรม กระตุ้นให้เด็กคิดตาม (สุวิมล มธุรส, 2564) สำหรับแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช ซึ่งมีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์ปกติและสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์จึงมีบทบาทเป็นอย่างมาก

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงาน การแก้ไข ปรับปรุง การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช

3. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร (Documentary investigation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ในการวิจัยขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ซึ่งมีลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดประเด็นการร่างแบบที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้นมาเป็นแนวทางการร่างแบบ 3) นำร่างแบบที่ได้ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ และ 4) ปรับร่างแบบการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช เป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก

2. ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการดำเนินงาน คือ แบบสัมภาษณ์ มีลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ร่างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช จากการค้นคว้าเอกสารเพิ่มเติม และ 2) นำร่างแบบที่ได้ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. ขั้นตอนการนำเสนอ เครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนการนำเสนอ คือ แบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งมีลำดับขั้นในการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) นำร่างแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช ที่ได้จากการร่างแบบ มาจัดทำเป็นแบบประเมินสนทนากลุ่ม ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ และ 2) นำแบบประเมิน ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ที่ได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อย ความครอบคลุมขององค์ความรู้ 3) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์อีกครั้ง 4) นำข้อคำถามปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจึงทำเป็นฉบับจริงเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ในขั้นตอนการสนทนากลุ่ม (Focus Group) และ 5) แบบสนทนากลุ่ม ใช้ร่างแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช เป็นแนวทางสำหรับทำให้ความเห็นและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาสภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา 2) การเก็บรวบรวมข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) มีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล คือ 1) กรรมการบริหารสถานศึกษา 2) หัวหน้าแผนกวิชา 3) ตัวแทนครู

1.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึก

1.3 ขั้นแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงกำหนดวัน เวลาสัมภาษณ์ วิธีการดังกล่าวเป็นการกำหนดบทบาทของผู้วิจัยแบบเปิดเผย (Over role) 2.4) สัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอร่างแบบแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช โดยให้ความสำคัญกับความคิดเห็นในทัศนะของผู้ให้ข้อมูล มุ่งหาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลเชิงพรรณนา มีประเด็นในการสัมภาษณ์ที่ชัดเจน ใช้คำถามอย่างเปิดกว้าง มีการเตรียมตัวก่อนทำการสัมภาษณ์โดยการหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สัมภาษณ์อย่างเพียงพอ และสร้างความสัมพันธ์ (Rapport) ผู้วิจัยแนะนำตัวตามบทบาทที่กำหนดโดยการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความประทับใจ ไว้วางใจ และกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลให้ผู้สัมภาษณ์ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2. ขั้นตอนการศึกษาแนวทาง ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 ขั้นเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช

2.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน เพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์เชิงลึกเรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช

2.3 ขั้นแนะนำตัว ผู้วิจัยได้ส่งเอกสารขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล จากนั้นจึงกำหนดวัน เวลาสัมภาษณ์ วิธีการดังกล่าวเป็นการกำหนดบทบาทของผู้วิจัยแบบเปิดเผย (Over role)

2.4 สัมภาษณ์รายบุคคล เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอร่างแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช โดยให้ความสำคัญกับความคิดเห็นในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลมุ่งหาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้ข้อมูลเชิงพรรณนา มีประเด็นในการสัมภาษณ์ที่ชัดเจน ใช้คำถามอย่างเปิดกว้าง มีการเตรียมตัวก่อนทำการสัมภาษณ์โดยการหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สัมภาษณ์อย่างเพียงพอ และสร้างความสัมพันธ์ (Rapport) ผู้วิจัยแนะนำตัวตามบทบาทที่กำหนดโดยการสร้างปฏิสัมพันธ์เชิงบวก เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความประทับใจ ไว้วางใจ และกล้าที่จะเปิดเผยข้อมูลให้ผู้สัมภาษณ์ต้องการ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) ใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ซึ่งถือว่าเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการสัมภาษณ์ในการทำวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง (Face-to-Face) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3. ขั้นตอนการนำเสนอ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ คือ แบบประเมินและแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยจัดประชุมกลุ่ม เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช เพื่อการคัดเลือกประสานงาน แต่งตั้งให้ความเห็นและข้อเสนอแนะมีกระบวนการดังนี้คือ 3.1) ทำหนังสือแจ้งผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มทราบพร้อมด้วยร่างแนวทาง เพื่อให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ 3.2) ดำเนินการประชุมกลุ่มสนทนาเพื่อขอความเห็นและข้อเสนอแนะ โดยมีการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันพุธ ที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2565 เวลา 15.00 น. ณ ห้องประชุมหอไตร วิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีจำนวน 9 คน ดังนี้ รองผู้อำนวยการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้ 1 จำนวน 2 คน รองผู้อำนวยการวิทยาลัยจำนวน 1 คน ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 3 คน และครูวิทยฐานะชำนาญการจำนวน 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยฉบับนี้ ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indept Interview) และการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียง และจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้ง เมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อ โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary investigation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) และการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช พบว่ามีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ มี 2 รูปแบบดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ On Site มีสภาพการดำเนินงานคือ วิทยาลัยมีการจัดความพร้อมในการดูแล นักเรียน นักศึกษา และมีมาตรการป้องกันตามการประกาศกระทรวงสาธารณสุข และศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) โดยมีแผนเผชิญเหตุ และการจัดเตรียมความพร้อมของอาคารเรียน ห้องกักตัวสำหรับผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีอ่างล้างมือตามอาคาร มีเครื่องวัดอุณหภูมิก่อนเข้าวิทยาลัย มีแอลกอฮอล์ตามห้องเรียน มีการเว้นระยะห่าง มีคู่มือในการปฏิบัติตัวขณะที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผลการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น และสนใจในการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ไม่ว่าในรายวิชาภาคทฤษฎี และในรายวิชาที่มีภาคปฏิบัติ ผู้เรียนสามารถใช้อุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยได้อย่างเต็มที่ ปัญหาและอุปสรรคนักเรียน นักศึกษาบางกลุ่มยังขาดความมั่นใจในมาตรการเกี่ยวกับการจัดการกับสถานการณ์โรคแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงทำให้นักเรียน นักศึกษาไม่กล้ามาเรียนที่วิทยาลัย ทำให้ผลการเรียนของนักเรียน นักศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ประกอบด้วยผู้ปกครองบางท่านตักเตือนไม่มีรายได้ และค่าใช้จ่ายไม่เพียงพอ ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหาที่วิทยาลัยควรให้ครูที่ปรึกษาออกตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษาเพื่อทราบถึงปัญหาของผู้เรียนและผู้ปกครองว่ามีปัญหาทางด้านใดบ้างหากนักเรียน นักศึกษาต้องมาเรียนในรูปแบบ On Site และวิทยาลัยควรตรวจสอบความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ให้พร้อมต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On Site และให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 2) การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ Online มีสภาพการดำเนินงาน คือ วิทยาลัยต้องเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนแบบ Online ให้แก่คณะครู ซึ่งได้แก่การอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนในการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ และจัดเตรียมครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และวิทยาลัยต้องสำรวจความพร้อมของนักเรียน นักศึกษาว่ามีอุปกรณ์ในการเรียน Online หรือไม่ เช่น โทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ตมีความเร็วเพียงพอกับการเรียน วิทยาลัยอาจจะมีช่องทางในการสนับสนุนทางด้านอุปกรณ์ในการเรียน Online ผลที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช รูปแบบ Online วิทยาลัยต้องมีสำรวจความพร้อมของนักเรียน นักศึกษา ตลอดจนคณะครู วิทยาลัยควรมีการประเมินหรือนิเทศการจัดการเรียนการสอน

Online เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ในการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยจะต้องสนับสนุนอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน Online และจัดอบรมการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ให้ครูและนักเรียนเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน Online ปัญหาและอุปสรรคที่ วิทยาลัยต้องสำรวจความพร้อมของผู้เรียนและครูผู้สอน และหาวิธีการสนับสนุนอุปกรณ์การสอนในรูปแบบ Online และมีการอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนและนักเรียน นักศึกษาในการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน และครูผู้สอนควรหาแรงจูงใจในการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเรียนในรายวิชานั้น ๆ และหาวิธีการแก้ปัญหาในรายวิชาที่มีการปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงาน ข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ปัญหา ควรมีการสำรวจความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน นักศึกษา ในเรื่องของอุปกรณ์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต และการความรู้ในการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Online พร้อมทั้งครูควรหาเทคนิควิธีการดึงดูดความสนใจของนักเรียน นักศึกษา ให้เกิดความสนใจเรียนและส่งงานครบตามที่ครูมอบหมาย

2. แนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช พบว่า มีการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ คือ รูปแบบ On Site โดยการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้มีการจัดกิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมการเข้าแถวหน้าเสาธง ครูเวรขึ้นอบรม และพบครูที่ปรึกษาหลังเลิกแถว 2) กิจกรรมตรวจเครื่องแต่งกาย 3) กิจกรรมจิต 4) กิจกรรม 5 ส. 5) กิจกรรมการเข้าร่วมพิธีวันสำคัญของวิทยาลัย 6) กิจกรรมค่ายคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ด้านความรู้ ได้มีการจัดกิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมเชิญวิทยากร หรือบุคคลภายนอกมาร่วมจัดการเรียนการสอน 2) กิจกรรมทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ 3) กิจกรรมศึกษาดูงานของนักเรียน นักศึกษา 4) กิจกรรมแข่งขันทางวิชาการด้านทักษะ ได้มีการจัดกิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอน สอนเป็นชิ้นงานหรือสอน เป็น โครงการ หรือโครงงาน 2) กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาชีพ 3) กิจกรรมทดสอบมาตรฐานฝีมือทางวิชาชีพ 4) กิจกรรมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ 5) กิจกรรมจัดทำชิ้นงาน หรือผลงานในแต่ละแผนกวิชา และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ได้มีการจัดกิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมประกวดผลงานในรายวิชาโครงการก่อนจบปวช.3 และปวส. 2) กิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางทักษะวิชาชีพ 3) กิจกรรมเพิ่มขีดความสามารถในทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี 4) กิจกรรมประกวดผลงานและสิ่งประดิษฐ์ของนักศึกษา และรูปแบบ Online โดยการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้มีการจัดกิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมพบอาจารย์ที่ปรึกษาในระบบ Online 2) กิจกรรมออกเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษาในระบบ Online 3) กิจกรรมการเช็คชื่อการเรียนระบบ Online 4) กิจกรรมรายงานผลการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ และการฝึกอาชีพในสถาน

ประกอบการในรูปแบบ Online 5) กิจกรรมประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในรูปแบบ Online ด้านความรู้ ได้มีการจัดกิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมเชิญวิทยากร หรือบุคคลภายนอก มาร่วมจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Online หรือจากเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) 2) กิจกรรมทดสอบมาตรฐานวิชาชีพในรูปแบบ Online 3) กิจกรรมศึกษาดูงานของนักเรียน นักศึกษา ในรูปแบบ Online 4) กิจกรรมแข่งขันทางวิชาการในรูปแบบ Online 5) กิจกรรมการสอนด้วยวิธีการสาธิตในลักษณะสอนสด (Live) ด้านทักษะ ได้มีการจัดกิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมปรับวิธีเรียน เปลี่ยนวิธีสอนโดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูผู้สอนในรูปแบบ Online 2) กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาชีพในรูปแบบ Online 3) กิจกรรมทดสอบมาตรฐานฝีมือทาง วิชาชีพในรูปแบบ Online 4) กิจกรรมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ ในรูปแบบ Online และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ได้มีการจัด กิจกรรมดังนี้ 1) กิจกรรมประกวดผลงานและสิ่งประดิษฐ์ของนักศึกษาในรูปแบบ Online 2) กิจกรรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางทักษะวิชาชีพในรูปแบบ Online 3) กิจกรรมเพิ่ม ขีดความสามารถในทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีในรูปแบบ Online 4) กิจกรรมประกวด ผลงานในรายวิชาโครงการก่อนจบ ปวช.3 และปวส.2 ในรูปแบบ Online

3. นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช พบว่า ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ข้อสรุปที่มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้และมีความเป็นประโยชน์ ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัย ศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช มีกรอบแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีการจัดการเรียนรู้ 2 รูปแบบดังนี้ คือ 1) รูปแบบ On Site และ 2) รูปแบบ Online โดยการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะและ 4) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ โดยมีข้อเสนอแนะในรูปแบบ On Site วิทยาลัยควรให้ครูที่ปรึกษาออกตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษา เพื่อทราบถึงปัญหา ของผู้เรียนและผู้ปกครองว่ามีปัญหาทางด้านใดบ้างหากนักเรียน นักศึกษาต้องมาเรียนในรูปแบบ On Site และวิทยาลัยควรตรวจสอบความพร้อมในการจัดการเรียน การสอนในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ให้พร้อมต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On Site และให้ความรู้ เกี่ยวกับมาตรการ การป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และขั้นตอนการติดต่อกับสาธารณสุขในพื้นที่ในกรณีที่นักเรียน นักศึกษาติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และสร้างความ ตระหนักให้แก่นักเรียน นักศึกษาในการเรียนรูปแบบ On Site เพราะในภาควิชาปฏิบัติ นั้น นักเรียน นักศึกษาจำเป็นต้องมาใช้อุปกรณ์ วัสดุ อุปกรณ์ของทางวิทยาลัย รูปแบบ Online ควรมีการสำรวจความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน นักศึกษา ในเรื่อง ของอุปกรณ์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต และการความรู้ในการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในการจัดการ

เรียนการสอนในรูปแบบ Online พร้อมทั้งครุควหาเทคนิควิธีการดึงดูดความสนใจของนักเรียน นักศึกษา ให้เกิดความสนใจเรียนและส่งงานครบตามที่ครูมอบหมาย

อภิปรายผล

งานวิจัย เรื่องแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช ผลการวิจัย พบว่า สภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ มี 2 รูปแบบ ดังนี้ 1) การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ On Site และรูปแบบ Online มีสภาพการดำเนินงาน คือ วิทยาลัยมีการจัดความพร้อมในการดูแล นักเรียน นักศึกษา และมีมาตรการป้องกันตามการประกาศกระทรวงสาธารณสุข และศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) โดยมีแผนเผชิญเหตุ และการจัดเตรียมความพร้อมของอาคารเรียน ห้องกักตัวสำหรับผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีอ่างล้างมือตามอาคาร มีเครื่องวัดอุณหภูมิ ก่อนเข้าวิทยาลัย มีแอลกอฮอล์ตามห้องเรียน มีการเว้นระยะห่าง มีคู่มือในการปฏิบัติตัวขณะที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วิทยาลัยจัดให้ครูที่ปรึกษาออกตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษา เพื่อทราบถึงปัญหาของผู้เรียนและผู้ปกครองว่ามีปัญหาทางด้านใดบ้างหากนักเรียน นักศึกษา ต้องมาเรียนในรูปแบบ On Site และรูปแบบ Online วิทยาลัยได้ตรวจสอบความพร้อมในการจัดการเรียน การสอนในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ให้พร้อมต่อการจัดการเรียนการสอน จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเลี้ยง ทุมทอง ได้ศึกษาเรื่อง หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นแบบแผนเชิงปฏิบัติการเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบและมีจุดมุ่งหมายที่เฉพาะโดยผ่านขั้นตอนการดำเนินการออกแบบและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักปรัชญา หลักการ แนวคิดทางทฤษฎีหรือความเชื่อพื้นฐาน ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ (Syntax) และแสดงให้เห็นถึงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมาย (บุญเลี้ยง ทุมทอง, 2556)

2. ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช ผลการศึกษา พบว่าแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช ซึ่งมีรูปแบบดังนี้ คือ รูปแบบ On Site และรูปแบบ Online โดยการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้านคือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะ และ 4) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความรู้ทฤษฎีและเทคนิค

ตามเนื้อหาหลักสูตร และหลักการทั่วไปของงานอาชีพเฉพาะ และมีความรู้ด้านภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่สามารถใช้ในการสื่อสาร มีทักษะในการเลือกและประยุกต์ใช้เครื่องมือและวัสดุขั้นพื้นฐานตามลักษณะของงาน มีการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องในการฝึกประสบการณ์ และความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มาใช้ในการตัดสินใจ และการวางแผนในการแก้ปัญหา และปรับตัวภายใต้ความเปลี่ยนแปลง ในสภาพปัจจุบันที่สามารถแก้ปัญหาที่ไม่คุ้นเคย หรือที่ซับซ้อน และคิดค้นจัดทำสิ่งประดิษฐ์คนรุ่นใหม่ หรือทำเป็นชิ้นงาน หรือโครงการ โครงการ และนำความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการแก้ปัญหา จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง การจัดการอาชีวศึกษา ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาคุณภาพ การจัดการอาชีวศึกษาและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 1) สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันที่มีความร่วมมือในการจัดการศึกษากับสถานประกอบการสามารถจัดได้ใน 2 ลักษณะ ได้แก่การฝึกอาชีพในการศึกษาระบบทวิภาคี และการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพในการศึกษาในระบบ ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด 2) สถานศึกษาต้องจัดเตรียมความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในแต่ละลักษณะการผลิต และการพัฒนาผู้เรียน 3) สถานศึกษาต้องกำหนดวิธีการพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา และการจัดการ เรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณลักษณะให้ตรงตามศักยภาพของผู้เรียน และระดับคุณวุฒิ ของแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา 4) สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนจัดทำ โครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน 5) สถานศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมสมรรถนะแกนกลางและสมรรถนะวิชาชีพ ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัย ปลุกฝังจิตสำนึก และจิตอาสา เสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลกในด้านการรักชาติ เทิดทูนพระมหากษัตริย์ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทุนบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ ส่งเสริมการดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมการทำงานโดยใช้กระบวนการกลุ่มในการบริการวิชาการ วิชาชีพ หรือทำประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม 6) สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้รับการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ 7) การจัดการศึกษา การประเมินผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา 7.1) การจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรให้เป็นไปตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษา และการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 7.2) การสำเร็จการศึกษา ต้องได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามโครงสร้าง

ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้คะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนน และผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพ 8) การประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษา และสถานศึกษากำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่เปิดสอน โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 4 ด้าน คือ 1) หลักสูตรที่ยึดโยงกับมาตรฐานอาชีพ 2) ครูทรัพยากรและการสนับสนุน 3) วิธีการจัดการเรียนรู้การวัดและประเมินผล 4) ผู้สำเร็จการศึกษา ปฏิบัติงาน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562) จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ พร้อมพิไล บัวสุวรรณ ได้ศึกษาเรื่องครอบครัวและโรงเรียนหุ้นส่วนเพื่อคุณภาพของผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนมีความสามารถ ตามเป้าหมายของหลักสูตร คือเป็นคนเก่ง และสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตาม เกณฑ์ที่กำหนดมีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตด้วยความพอเพียง และเป็นคนดี ผู้เรียนมี ทักษะทางสังคมที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสุขในการทำงานและอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข (พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, 2554)

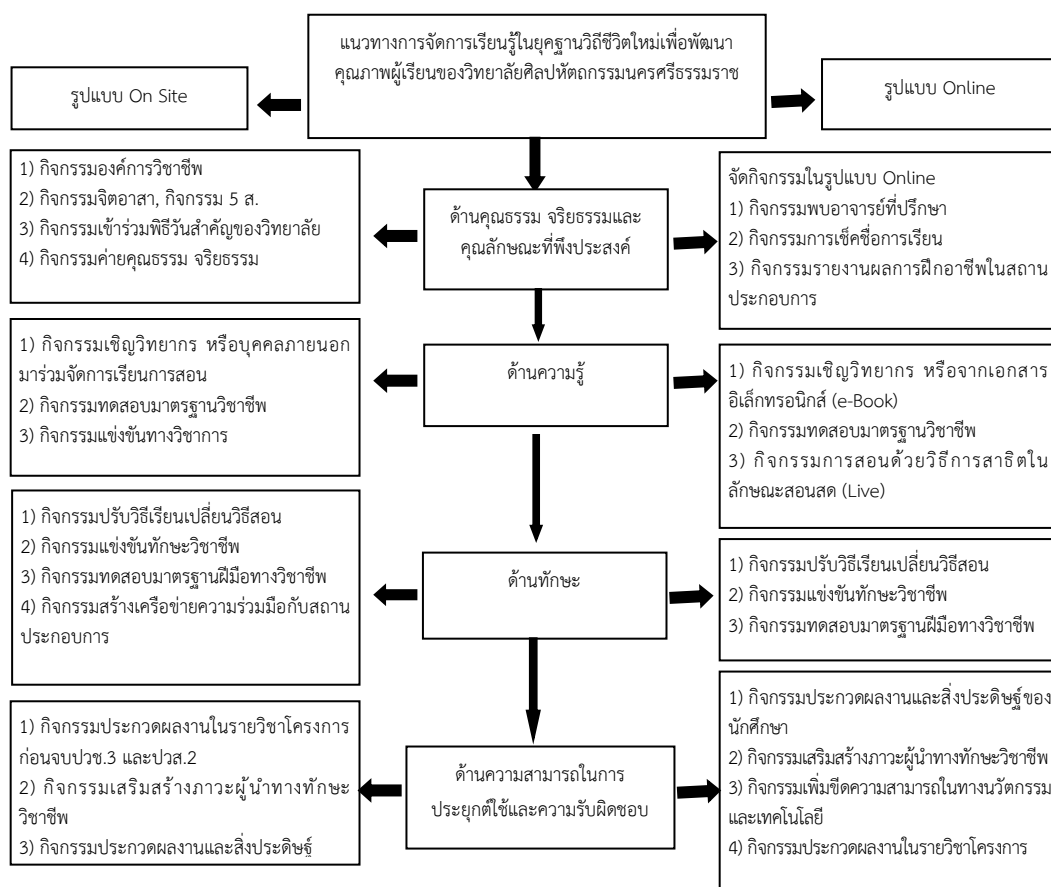
3. ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช มีกรอบแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งมีการจัดการเรียนรู้ 2 รูปแบบดังนี้ คือ 1) รูปแบบ On Site และ 2) รูปแบบ Online โดยการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะ และ 4) ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ และผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความเป็นประโยชน์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าวิทยาลัยกำหนดให้ครูที่ปรึกษาออกตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียน นักศึกษา เพื่อทราบถึงปัญหาของผู้เรียนและผู้ปกครองว่ามีปัญหาทางด้านใดบ้างหากนักเรียน และวิทยาลัยควรตรวจสอบความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในเรื่องของวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ ให้พร้อมต่อการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On Site และให้ความรู้เกี่ยวกับมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และขั้นตอนการติดต่อกับสาธารณสุขในพื้นที่ในกรณีที่นักเรียน นักศึกษาติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และภาควิชาปฏิบัตินั้นนักเรียน นักศึกษาจำเป็นต้องมาใช้เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ของทางวิทยาลัย และควรมีการสำรวจความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียน นักศึกษา ในเรื่องของอุปกรณ์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต และการความรู้ในการใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Online จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษานโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ศึกษาเรื่องรายงานการเรียนออนไลน์ยุคโควิด-19 เรื่อง นโยบายส่วนราชการ ผลการศึกษาพบว่า

สอศ. เตรียมการจัดการเรียน การสอนสำหรับผู้เรียนทุกระดับ ทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และปริญญาตรีสายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการ โดยดำเนินการ 4 รูปแบบ ดังนี้ 1) จัดการเรียนผ่านเอกสาร ตำราเรียน โดยให้ครูทำการสอนผ่าน เอกสาร ตำรา หนังสือเรียน มีการแบ่งเป็นกลุ่มย่อย เพื่อสลับกันมาเรียน หรือใช้ช่องทางสื่อสาร เช่น โทรศัพท์ โลกออนไลน์ ข้อความผ่านเครือข่ายออนไลน์ เป็นต้น รวมถึงการให้ครูไปเยี่ยมผู้เรียนที่บ้านตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา 2) จัดการเรียนด้วยระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยจัดเนื้อหาให้ครอบคลุมทุกวิชา ทั้งในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ขณะเดียวกันจะมีการเชื่อมโยงเนื้อหาไปยังช่องทางออนไลน์อื่น เพิ่มเติม เช่น เพชบุ๊ค ยูทูบ ให้สามารถดูไปพร้อมกันได้ เพื่อให้เข้าถึงผู้เรียนให้มากที่สุด 3) จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรมฟรีที่ให้บริการ เช่น Zoom, Microsoft Team ซึ่งสถานศึกษาอาชีวะหลายแห่งทั้งของรัฐและเอกชน มีระบบและบทเรียนการสอนออนไลน์ที่พร้อมใช้อยู่ 4) จัดการเรียนผ่านการสอนสด (Live) โดยถ่ายทอดการสอนของครูและวิทยากรชั้นนำในสาขาที่ขาดแคลน เพื่อให้ผู้เรียนจากวิทยาลัยอื่นได้เรียนไปพร้อมกัน และพัฒนาให้สถานศึกษาอาชีวะที่มีความพร้อม เป็นต้นแบบการสอน เช่น วิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง เป็นต้นแบบการสอนการบิน เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2563) จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ จริมจิต พันธ์ทวี ได้ศึกษาเรื่อง NEW NORMAL Life Style ใหม่บนโลกยุคดิจิทัล ผลการศึกษาพบว่า New Normal หมายถึง ความปกติใหม่, ฐานวิถีชีวิตใหม่ หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต อันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบ จนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหวังล่วงหน้าได้ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ที่ไม่คุ้นเคย (จริมจิต พันธ์ทวี, 2564) จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Lorico DS. Lapitan, Jr., et al. ได้ศึกษาเรื่อง “An Effective Blended Online Teaching and Learning Strategy during the COVID-19 Pandemic” ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนการเรียนรูู้ และการสอนในช่วงการระบาดของโควิด 19 ได้นำความท้าทายอย่างแท้จริงเกี่ยวกับผู้สอนและนักศึกษา ความจริง ความยุ่งยากเหล่านี้ในการสอนหลักสูตรเคมีในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย Santo Tomas เป็นการผสมผสานกลยุทธ์การเรียนรูู้ในบริบทของการเรียนการสอนของเคมีกายภาพ 1 เคมีวิเคราะห์สำหรับนักศึกษาวิศวกรรมเคมีที่ถูกกำหนดไว้ซึ่งได้มีการเสนอกลยุทธ์ทางออนไลน์ที่จะอำนวยความสะดวกและเปลี่ยนผ่านรูปแบบเดิมคือ Face to Face ไปสู่การสอนออนไลน์อย่างเต็มตัว กลยุทธ์การเรียนรูู้แบบผสมผสาน 5 องค์ประกอบ คือ การค้นพบ (Discover) การเรียนรูู้ (Learn) การฝึกปฏิบัติ (Practice) การร่วมมือ (Collaborate) และการประเมิน (Assess) (DLPCA) ใน DLPCA ส่วนของเวลาที่ไม่ประสานกันของการสอน มีความ สำเร็จผ่านทางการเผยแพร่ของการจัดทำบันทึกวิดีโอการสอนไว้ก่อนบนทางยูทูบ เพื่ออนุญาตให้นักศึกษาได้เรียนและมีความก้าวหน้าในการเรียนรูู้ของพวกเขาด้วย

ตนเอง ในส่วนของการสอนในช่วงเวลาเดียวกันถูกจัดการโดยการใช้แพลตฟอร์ม Video Conferencing เช่น Zoom หรือ Google Meet กลยุทธ์ DLPCA ถูกนำเสนอและอภิปรายไปยังนักศึกษาเพื่อนำสู่การปฏิบัติ การวิเคราะห์ของประสบการณ์การเรียนรู้และการสอน บนฐานของ 3 ตัวชี้วัด 1) ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา 2) ผลการปฏิบัติทางวิชาการ ของนักศึกษา และ 3) การสังเกตผู้สอน (Lorico DS. Lapitan, Jr. et. al., 2564)

สรุป

แนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัย ศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย 2 รูปแบบ ซึ่งมีรูปแบบดังนี้ คือ รูปแบบ On Site และรูปแบบ Online ซึ่งมีองค์ประกอบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมี 4 ด้านดังนี้ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะ และ 4) ด้านความสามารถ ในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ทั้งนี้ สรุปแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมนครศรีธรรมราช ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ควรปฏิบัติดังนี้

1. สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยมาปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมเชิญวิทยากรภายนอกมาร่วมจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการแข่งขันทักษะวิชาชีพ และกิจกรรมประกวดผลงานของนักเรียน นักศึกษา

2. สถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานแอปพลิเคชันใหม่ ๆ ให้กับคณะครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อใช้ในการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน

3. สถานศึกษาควรสำรวจและเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ในการจัดการเรียนการสอนที่ครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวแนวทางการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในแต่ละสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อสรุปเป็นแนวทางเดียวกันทั้งระบบ

2. ควรมีการวิจัยถึงผลการจัดการเรียนรู้ในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนหลังจากรัฐบาลประกาศ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคประจำถิ่น

3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

จรัมจิต พันธุ์ทวี. (2564). NEW NORMAL Life Style ใหม่บนโลกยุคดิจิทัล. เรียกใช้เมื่อ 2 ตุลาคม 2564 จาก <https://wd.coj.go.th/>

บุญเลี้ยง หุมทอง. (2556). หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาธน์.

พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2554). ครอบครัวและโรงเรียน หันส่วนเพื่อคุณภาพของผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง การจัดการอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยเทคนิคมินบุรี.

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2563). รายงานการเรียนออนไลน์ยุคโควิด-19 เรื่อง นโยบายส่วนราชการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุวิมล มธูรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค New Normal COVID-19. เรียกใช้เมื่อ 17 สิงหาคม 2564 จาก <https://so05.tcihaijo.org/index.php/RJPJ/article/download/250336/170299/>
- Lorico DS. Lapitan, Jr. et. al. (2564). An effective blended online teaching and learning strategy during the COVID-19 pandemic, Education for Chemical Engineers. เรียกใช้เมื่อ 17 กันยายน 2564 จาก <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7847201/>